

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ ЖИТОМИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ МІСЬКИЙ ЦЕНТР НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
ТВОРЧОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Затверджено:
Наказ управління освіти
Житомирської міської ради
№ 309 від “03” 09 2014 р.

Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-технічного профілю

«Народне мистецтво»

(початковий та основний рівень 5 років навчання)

Автор: Алейнікова Олена Андріївна,
керівник гуртка «Народне мистецтво»

*Місце роботи: Житомирський
міський центр науково-технічної
творчості учнівської молоді*

*Адреса: ЖМЦНТТУМ,
вул.Пушкінська, 17,
м.Житомир, 10014
тел. 8 -(0412)- 22-56-97*

ПОСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Народне мистецтво створювалось століттями зусиллями майстрів багатьох поколінь, воно має свою історію, свою мову, свої закони, традиції. Народне мистецтво є невід'ємною складовою духовного й культурного розвитку народу, воно тісно пов'язане з національною історією, особливостями побуту, вірувань... Саме цей глибинний зв'язок дозволяє і відомим майстрам, і початківцям передавати тільки найбільш характерне і виразне, уникаючи сліпого копіювання.

Робота гуртка "Народне мистецтво" тісно пов'язана з українським декоративно-прикладним мистецтвом. Заняття в гуртку залучають дітей до художньої творчості, розвивають в них пізнавальну та розумову активність, допитливість, творчі здібності та художній смак. Діти мають можливість ознайомитися з традиціями народного мистецтва, з багатством і красою народних звичаїв і обрядів, оволодіти розповсюдженими і рідкісними техніками декоративно-прикладного мистецтва.

Метою програми є формування компетентностей особистості засобами гуртка "Народне мистецтво".

Основні завдання полягають у формуванні таких *компетентностей*:

1. *Пізнавальної*, що забезпечує ознайомлення з поняттями та знаннями, які стосуються різних видів народного мистецтва, традиціями та звичаями, національними цінностями; історією культури та мистецтва, основами мистецтвознавства.
2. *Практичної*, що сприяє оволодінню навичками виготовлення різноманітних виробів декоративно-ужиткового мистецтва.
3. *Творчої*, що забезпечує формування творчих здібностей, розвиток художнього смаку, творчої уяви, виробленню індивідуального стилю роботи, майстерності при створенні оригінальних виробів.
4. *Соціальної*, що сприяє вихованню дбайливого і шанобливого ставлення до народних традицій, національної свідомості, формуванню естетичного смаку, розвитку позитивних якостей емоційно-вольової сфери

особистості: працелюбства, наполегливості у досягненні мети, стійкої систематичної потреби саморозвитку і самовдосконалення, відповідальності за результат власної діяльності, професійне самовизначення, виховання культури праці.

Програма орієнтована на роботу з дітьми від 5 до 19 років і має початковий і основний рівні навчальної підготовки вихованців.

Програма розрахована на 1 рік навчання на початковому рівні, 4 роки – на основному рівні.

Навчальна програма гуртка початкового рівня передбачає загальний розвиток дитини, сприяння виявленню здібностей, обдарувань вихованців, розвитку їхнього інтересу та створення умов для вибору творчої діяльності, адаптації дітей до позашкільної діяльності.

Заняття на початковому рівні проводяться двічі на тиждень: для учнів віком 5-6 років по 1 год., що становить 72 год. на рік, для учнів 6-7 років та по 2 год., що становить 144 год. на рік.

Гуртки основного рівня об'єднують дітей і підлітків віком від 7 до 18 років. Кількісний склад груп і тривалість занять за роками навчання основного рівня становить: перший, другий та третій рік навчання — 10-15 учнів, тривалість занять — 4 або 6 год. на тиждень (відповідно 144 і 216 год. на рік); четвертий рік навчання — 8-10 учнів, тривалість заняття 6 або 8 год. на тиждень (відповідно 216 і 288 год. на рік), залежно від рівня підготовки учнів та їх зайнятості у школі.

На четвертому році навчання збільшується кількість годин для занять, запроваджується індивідуальна форма навчання, вживаються заходи щодо заохочення вихованців до створення авторських виробів, участі у тематичних та авторських виставках і конкурсах.

Програмою передбачаються теоретичні і практичні заняття а також різноманітні форми їхнього проведення. Надається перевага індивідуальним методам навчання. Більшість часу відводиться на практичну роботу. До неї

входить виготовлення ескізів, робочих малюнків, виготовлення та оздоблення виробів.

Програма передбачає основні етапи навчальної роботи за операційно-комплексною системою, а саме:

- Тренувальні вправи вихованців гуртка щодо виконання окремих прийомів, з яких складається операція (технологія), яку вивчають;
- Практичні роботи із застосуванням вивчених прийомів;
- Послідовність у вивченні та засвоєнні декількох основних операцій, які становлять певний ступінь у засвоєнні навчального матеріалу;
- Обґрунтування трудових операцій з дидактичної точки зору.

Під час навчання учні поступово опановують різні техніки виготовлення виробів, вчать працювати з різними матеріалами та інструментами. Вони отримують початкові дані про взаємозв'язок матеріалу, форми й декорування виробів, їхню залежність від призначення, поняття про кольорову гармонію.

Програма інтегрує знання гуртківців з історії, народознавства, образотворчого мистецтва.

Для розширення світогляду вихованців поводяться екскурсії в музеї, на виставки творів народного мистецтва, зустрічі з майстрами декоративно-прикладного мистецтва.

Перевірка знань та вмінь учнів проводяться на підсумкових заняттях, виставках, конкурсах у різних формах, запропонованих вихованцям керівником гуртка. Виконання програми оцінюється за контрольними показниками, розробленими для учнів різного рівня підготовки.

Результати участі в конкурсах, змаганнях, виставках також є критерієм для оцінювання здобутих гуртківцями знань, умінь та навичок.

У програмі передбачено індивідуальну роботу з вихованцями згідно Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в

позашкільних навчальних закладах, яке затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 11. 08. 2004, №651.

Програма є орієнтовною, а тому керівник колективу може вносити до її змісту зміни та доповнення, плануючи свою роботу з урахуванням інтересів гуртківців, стану матеріально-технічної бази закладу. Кількість годин та їхній розподіл за темами програми також є орієнтовним. Керівник колективу може сам визначати доцільність такого розподілу і вносити до програми відповідні корективи.

Початковий рівень, перший рік навчання.

ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

для дітей віком 5-6 років

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		Усього	Теоретичні заняття	Практичні заняття
1	Вступне заняття	1	1	-
2	Малювання	24	4	20
3	Ліплення	20	2	18
4	Аплікація	10	1	9
5	Паперова пластика	10	1	9
6	Екскурсії, конкурси, свята, виставки	6	-	6
7	Підсумкове заняття	1	1	-
Разом		72	10	62

ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

для дітей віком 6-7 років

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		Усього	Теоретичні заняття	Практичні заняття
1	Вступне заняття	2	2	-
2	Малювання	48	8	40
3	Ліплення	40	4	36
4	Аплікація	20	2	18
5	Паперова пластика	20	2	18
6	Екскурсії, конкурси, свята, виставки	12	-	12
7	Підсумкове заняття	2	2	-
Разом		144	20	124

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття

Значення праці в житті людини. Ознайомлення з програмою роботи гуртка. Демонстрація разків.

Правила поведінки під час занять і під час перерви. Правила безпеки праці, протипожежної безпеки.

Інструменти, матеріали та пристрої, необхідні для роботи.

2. Малювання

Кольори, які оточують нас. Основні кольори.

Порівняльний аналіз кольорів. Можливості та символіка кольору.

Симетрія як засіб гармонізації форми.

Узгодження силуетної форми і декору. Можливості силуетних геометричних форм.

Коло. Види ліній, їх напрямки.

Розташування зображень предметів на аркуші.

Види декоративного мистецтва.

Розташування різних орнаментальних елементів на площині. Прийоми зображення простих форм.

Поняття про формат і раціональне заповнення його зображенням.

Практична робота:

- Малювання звірів, птахів, риб і комах;
- Малювання дерев, квітів та інших рослин;
- Малювання окремих об'єктів і явищ;
- Малювання овочів, фруктів;
- Декоративне малювання.

3. Ліплення

Матеріали для ліплення: пластилін, глина.

Формування навиків модифікації (видозміни) форм.

Передавання основного характеру об'ємної форми.

Формування навиків відтворення предметів простої форми.

Предмети складної форми.

Порівняльний характер форм і розмірів та їхніх складових частин.

Формування навичок відтворення предметів різних розмірів.

Практична робота:

- Ліплення овочів і фруктів;
- Ліплення звірів, птахів, риб та інших тварин;
- Ліплення дерев та квітів.

4. Аплікація

Вивчення прийомів вирізування та склеювання.

Формування навиків роботи з ножицями.

Композиційно правильне розташування об'єктів на аркуші.

Практична робота:

- Виготовлення аплікацій.

5. Паперова пластика

Формування навиків роботи з ножицями та папером. Конструювання об'ємної форми з окремих елементів.

Практична робота:

- Виготовлення вітальної листівки;
- Виготовлення об'ємних композицій.

6. Екскурсії, конкурси, свята, виставки

Екскурсії для ознайомлення з природою, історією і культурою рідного краю.

Відвідування краєзнавчих, природничих, історичних, літературних та художніх музеїв рідного краю.

Відвідування виставок дитячих робіт.

Відвідування виставок робіт майстрів народної творчості.

Відвідування художніх виставок.

Підготовка та проведення виставок робіт вихованців студії (аналіз і відбір учнівських робіт, їхнє оформлення, монтаж експозиції, урочисте відкриття виставок).

7. Підсумкове заняття

Підведення підсумків роботи гуртка за рік. Виставка кращих учнівських робіт. Відзначення гуртківців. Завдання на літо.

Основний рівень, перший рік навчання

Варіант I. ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		Усього	Теоретичні заняття	Практичні заняття
1	Вступне заняття	2	2	-
2	Кольорознавство	10	4	6
3	Композиція	14	4	10
4	Робота з природним матеріалом	22	2	20
5	Аплікація	20	2	18
6	Виготовлення сувенірів до різних свят	20	2	18
7	Ліплення	24	4	20
8	Паперова пластика	24	2	22
9	Екскурсії, конкурси, свята, виставки	6	-	6
10	Підсумкове заняття	2	2	-
Разом		144	24	120

Варіант II. ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		Усього	Теоретичні заняття	Практичні заняття
1	Вступне заняття	2	2	-
2	Кольорознавство	16	6	10
3	Композиція	20	6	14
4	Робота з природним матеріалом	28	4	24
5	Аплікація	36	4	32
6	Виготовлення сувенірів до різних свят	20	2	18
7	Ліплення	40	4	36
8	Паперова пластика	40	4	36
9	Екскурсії, конкурси, свята, виставки	12	-	12
10	Підсумкове заняття	2	2	-
Разом		216	34	182

ЗМІСТ ПРОГРАМИ.

1. Вступне заняття

Значення праці в житті людини. Ознайомлення з програмою роботи гуртка. Демонстрація разків.

Правила поведінки під час занять і під час перерви. Правила безпеки праці, протипожежної безпеки.

Інструменти, матеріали та пристрої, необхідні для роботи.

2. Кольорознавство

Основні кольори спектру.

Групи теплих і холодних кольорів.

Контрастні кольори.

Вплив кольору на організм людини.

Практична робота:

- Виконання вправ з кольорознавства.

3. Композиція

Основи композиції.

Композиційний центр.

Компонування на площині.

Практична робота:

- Виконання композиції за задумом вихованців.

4. Робота з природним матеріалом

Ознайомлення вихованців з поняттями “ескіз”, “оберіг”.

Національні традиції виготовлення виробів з природного матеріалу.

Їх роль у культово-обрядових діях нашого народу.

Практична робота:

- Виготовлення оберегів;
- Виготовлення прикрас для дому та столу.

5. Аплікація

Художні і декоративні можливості аплікації з різних матеріалів.

Особливості підготовки і обробки матеріалу.

Технологія виготовлення виробів.

Практична робота:

- Виготовлення декоративного панно.

6. Виготовлення сувенірів до різних свят

Український народний обрядовий календар.

Сучасні свята.

Практична робота:

- Виготовлення сувенірів і подарунків до різних свят.

7. Ліплення

Матеріали для ліплення: пластилін, солоне тісто, керамічна маса.

Формування навиків модифікації (видозміни) форм.

Передавання основного характеру об'ємної форми.

Формування навиків відтворення предметів простої форми.

Предмети складної форми.

Порівняльний характер форм і розмірів та їхніх складових частин.

Формування навичок відтворення предметів різних розмірів.

Практична робота:

- Виготовлення іграшок;
- Виготовлення настінних виробів;
- Виготовлення об'ємних композицій.

8. Паперова пластика

Художні і декоративні можливості паперової пластики.

Види паперової пластики.

Особливості роботи з папером.

Практичне застосування паперової пластики.

Практична робота:

- Виготовлення настінних виробів;
- Виготовлення підвісних виробів;
- Виготовлення листівок.

9. Екскурсії, конкурси, свята, виставки

Екскурсії для ознайомлення з природою, історією і культурою рідного краю.

Відвідування краєзнавчих, природничих, історичних, літературних та художніх музеїв рідного краю.

Відвідування виставок дитячих робіт.

Відвідування виставок робіт майстрів народної творчості.

Відвідування художніх виставок.

Підготовка та проведення виставок робіт вихованців студії (аналіз і відбір учнівських робіт, їхнє оформлення, монтаж експозиції, урочисте відкриття виставок).

10. Підсумкове заняття

Підведення підсумків роботи гуртка за рік. Виставка кращих учнівських робіт. Відзначення гуртківців. Завдання на літо.

Основний рівень, другий рік навчання

Варіант I. ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		Усього	Теоретичні заняття	Практичні заняття
1	Вступне заняття	2	2	-
2	Основи кольорознавства	10	4	6
3	Основні прийоми композиції	14	4	10
4	Лінійна перспектива	12	2	10
5	Колаж	30	4	26
6	Мозаїка	20	2	18
7	Декупаж	24	4	20
8	Паперова пластика	24	2	22
9	Екскурсії, конкурси, свята, виставки	6	-	6
10	Підсумкове заняття	2	2	-
Разом		144	26	118

Варіант II. ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		Усього	Теоретичні заняття	Практичні заняття
1	Вступне заняття	2	2	-
2	Основи кольорознавства	16	6	10
3	Основні прийоми композиції	20	6	14
4	Лінійна перспектива	18	4	14
5	Колаж	46	4	42
6	Мозаїка	32	4	28
7	Декупаж	34	4	30
8	Паперова пластика	34	4	30
9	Екскурсії, конкурси, свята, виставки	12	-	12
10	Підсумкове заняття	2	2	-
Разом		216	36	180

ЗМІСТ ПРОГРАМИ.

1. Вступне заняття

Значення праці в житті людини. Ознайомлення з програмою роботи гуртка. Демонстрація разків.

Правила поведінки під час занять і під час перерви. Правила безпеки праці, протипожежної безпеки.

Інструменти, матеріали та пристрої, необхідні для роботи

2. Основи кольорознавства

Історичні та психологічні аспекти кольорознавства.

Кольорове коло. Теорія похідних кольорів.

Типи кольорових контрастів:

1. Контраст по кольору;
2. Контраст світлого і темного;
3. Контраст холодного і теплого, контраст похідних кольорів.

Гармонія та колорит.

Практична робота:

- Виконання практичного завдання по типу контрасту світлого і темного на прикладі трьох основних кольорів;

- Виконання вправи по градації тону.

3. Основні прийоми композиції

Необхідність застосування композиційних прийомів у декоративно-прикладній композиції.

Масштаб, пропорційність, контраст.

Симетрія та асиметрія.

Абстракція в композиції.

Площинна композиція: крапка, штрих, пляма, лінія, силует, контур, маса.

Практична робота:

- Замальовки абстрактних композицій.
- Індивідуальне створення композиції по заданій темі.
- Вирішення композиції у кольорі.

4. Лінійна перспектива

Історичні та психологічні аспекти лінійної перспективи.

Поле зору.

Точка зору.

Картинна площина.

Лінія горизонту.

Перспектива ліній.

Практична робота:

- Пряма і зворотна перспектива.
- Виконання практичного завдання по побудові перспективи зображень простих предметів у фронтальному положенні.
- Виконання практичного завдання по побудові перспективи зображень простих предметів при високій точці зору;
- Виконання практичного завдання по побудові перспективи зображень простих предметів при низькій точці зору.

5. Колаж

Художні і декоративні можливості техніки колаж.

Особливості підбору матеріалу і виконання робіт в техніці колаж.

Практична робота:

- Виготовлення настінних виробів.

6. Мозаїка

Види мозаїки. Матеріали та інструменти, які використовуються для створення мозаїки.

Практична робота:

- Створення декоративних елементів інтер'єру.

7. Декупаж

Художні і декоративні можливості декупажу.

Види декупажу.

Практична робота:

- Створення декоративних елементів інтер'єру.

8. Паперова пластика

Художні і декоративні можливості паперової пластики.

Види паперової пластики.

Особливості роботи з папером.

Практичне застосування паперової пластики.

Практична робота:

- Виготовлення настінних виробів;
- Виготовлення підвісних виробів;
- Виготовлення листівок.

9. Екскурсії, конкурси, свята, виставки

Екскурсії для ознайомлення з природою, історією і культурою рідного краю.

Відвідування краєзнавчих, природничих, історичних, літературних та художніх музеїв рідного краю.

Відвідування виставок дитячих робіт.

Відвідування виставок робіт майстрів народної творчості.

Відвідування художніх виставок.

Підготовка та проведення виставок робіт вихованців студії (аналіз і відбір учнівських робіт, їхнє оформлення, монтаж експозиції, урочисте відкриття виставок).

10. Підсумкове заняття

Підведення підсумків роботи гуртка за рік. Виставка кращих учнівських робіт. Відзначення гуртківців. Завдання на літо.

Основний рівень, третій рік навчання

Варіант I. ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		Усього	Теоретичні заняття	Практичні заняття
1	Вступне заняття	2	2	-
2	Основи кольорознавства	10	4	6
3	Основні прийоми композиції	14	4	10
4	Лінійна перспектива	10	2	8
5	Витинанки	24	4	20
6	Пап'є-маше	22	2	20
7	Художній розпис тканин	30	4	26
8	Писанковий розпис	24	2	22
9	Екскурсії, конкурси, свята, виставки	6	-	6
10	Підсумкове заняття	2	2	-
Разом		144	26	118

Варіант II. ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		Усього	Теоретичні заняття	Практичні заняття
1	Вступне заняття	2	2	-
2	Основи кольорознавства	18	6	12
3	Основні прийоми композиції	22	6	16
4	Лінійна перспектива	20	4	16
5	Витинанки	36	4	32
6	Пап'є-маше	32	4	28
7	Художній розпис тканин	38	4	34
8	Писанковий розпис	34	4	30
9	Екскурсії, конкурси, свята, виставки	12	-	12
10	Підсумкове заняття	2	2	-
Разом		216	36	180

ЗМІСТ ПРОГРАМИ.

1. Вступне заняття

Значення праці в житті людини. Ознайомлення з програмою роботи гуртка. Демонстрація разків.

Правила поведінки під час занять і під час перерви. Правила безпеки праці, протипожежної безпеки.

Інструменти, матеріали та пристрої, необхідні для роботи

2. Основи кольорознавства

Типи кольорових контрастів:

1. Симультанний контраст;
2. Контраст за насиченістю;
3. Контраст за площиною кольорових плям.

Композиція кольору.

Хроматичні та ахроматичні кольори.

Практична робота:

- Кольорове вираження різних пор року і часу доби шляхом компонування і підбору кольору.

3. Основні прийоми композиції

Принципи побудови орнаментальних композицій, їх види, способи ритмізації, рапорт.

Образотворчі засоби у декоративній композиції.

Елементи традиційних українських орнаментів.

Практична робота:

- Замальовки орнаментальних композицій у смужці, квадраті, колі.
- Стилізація тварин і рослин в ахроматичному зображенні.

4. Лінійна перспектива

Перспектива квадрата і куба у фронтальному положенні.

Перспектива квадрата і куба під кутом до картинної площини.

Перспектива кола.

Залежність зображення від відстані між картиною і точкою зору.

Практична робота:

- Виконання практичного завдання по побудові перспективи квадрата і куба у фронтальному положенні.
- Виконання практичного завдання по побудові перспективи квадрата і куба під кутом до картинної площини.
- Виконання практичного завдання по побудові перспективи кола і циліндра у різних поворотах.

5. Витинанки

Витинанка – як вид декоративно-ужиткового мистецтва.

Види витинанки за призначенням та технікою виконання.

Композиція .

Мотиви орнаментів витинанки і їх типологія.

Символіка витинанки. Кольорова символіка витинанки.

Календарно – обрядова витинанка.

Практична робота:

- Виготовлення різних видів витинанки.

6. Пап'є-маше

Художні і декоративні можливості пап'є-маше.

Історія виникнення пап'є-маше.

Технологія виготовлення і декорування пап'є-маше.

Практична робота:

- Створення сувенірів;
- Створення елементів декору.

7. Художній розпис тканин

Види художнього розпису тканин.

Особливості виконання художнього розпису.

Практична робота:

- Виконання сухого розпису;
- Виконання вільного розпису;
- Створення робіт в техніці гарячого і холодного батіку.

8. Писанковий розпис

Цикл українських народних весняних обрядів і свят.

Обряди, пов'язані з написанням і використанням писанок.

Особливості колориту писанок різних регіонів України.

Значення кольорової гами на писанці.

Символіка орнаментів в писанкарстві.

Практична робота:

- Виконання різних видів писанок;
- Виконання травленої писанки;
- Виконання авторської писанки.

9. Екскурсії, конкурси, свята, виставки

Екскурсії для ознайомлення з природою, історією і культурою рідного краю.

Відвідування краєзнавчих, природничих, історичних, літературних та художніх музеїв рідного краю.

Відвідування виставок дитячих робіт.

Відвідування виставок робіт майстрів народної творчості.

Відвідування художніх виставок.

Підготовка та проведення виставок робіт вихованців студії (аналіз і відбір учнівських робіт, їхнє оформлення, монтаж експозиції, урочисте відкриття виставок).

10. Підсумкове заняття

Підведення підсумків роботи гуртка за рік. Виставка кращих учнівських робіт. Відзначення гуртківців. Завдання на літо.

основний рівень, четвертий рік навчання

Варіант I. ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		Усього	Теоретичні заняття	Практичні заняття
1	Вступне заняття	2	2	-
2	Основи кольорознавства	16	6	10

3	Композиція – засоби виразності	20	6	14
4	Основи декоративного петриківського розпису	38	4	34
5	Розпис	36	4	32
6	Зображувальні техніки	22	4	18
7	Народна лялька	34	4	30
8	Творча робота	34	4	30
9	Екскурсії, конкурси, свята, виставки	12	-	12
10	Підсумкове заняття	2	2	-
Разом		216	36	180

Варіант II. ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		Усього	Теоретичні заняття	Практичні заняття
1	Вступне заняття	2	2	-
2	Основи кольорознавства	16	6	10
3	Композиція – засоби виразності	20	6	14
4	Основи декоративного петриківського розпису	38	4	34
5	Розпис	36	4	32
6	Зображувальні техніки	22	4	18
7	Народна лялька	44	4	40
8	Творча робота	44	4	40
9	Індивідуальна робота	52	4	48
10	Екскурсії, конкурси, свята, виставки	12	-	12
11	Підсумкове заняття	2	2	-
Разом		288	40	248

ЗМІСТ ПРОГРАМИ.

1. Вступне заняття

Значення праці в житті людини. Ознайомлення з програмою роботи гуртка. Демонстрація разків.

Правила поведінки під час занять і під час перерви. Правила безпеки праці, протипожежної безпеки.

Інструменти, матеріали та пристрої, необхідні для роботи

2. Основи кольорознавства

Простір і колір в живописі.

Тон і колір.

Поєднання кольорів та їхня різноманітність, роль в композиції.

Сучасна кольорова символіка як важливий композиційний засіб.

Практична робота:

- Виконання завдання в техніці гризайль.
- Малювання ескізів з урахуванням композиційних прийомів і поєднань кольорів.
- Використання кольорової символіки.

3. Композиція – засоби виразності

Орнаментальна та сюжетно-тематична композиція.

Симетрія та асиметрія.

Динаміка і статика.

Метричний і ритмічний ряди.

Практична робота:

- Виконання завдань з використанням ритмічних і метричних принципів;
- Малювання ескізів з використанням гармонійності спорідненості контрастних кольорів;
- Створення сюжетно-тематичної композиції за власним задумом.

4. Основи декоративного петриківського розпису

Розпис як вид декоративно-ужиткового мистецтва в Україні.

Петриківка – осередок розпису по дереву.

Елементи петриківського розпису: “бігунець”, “зернятко”, “пуп’янок”, “травичка” тощо.

Практична робота:

- Виконання елементів петриківського розпису;
- Поєднання різних елементів у групи. Створення орнаментів і композицій.

5. Розпис

Види розпису.

Розпис на дереві.

Розпис по склу.

Розпис по кераміці.

Практична робота:

- Виконання розпису по дереву.
- Виконання розпису по склу та кераміці.

6. Зображувальні техніки

Художні і декоративні можливості зображувальних технік.

Матеріали та інструменти, які використовуються при роботі.

Практичне застосування зображувальних технік.

Практична робота:

- Створення листівок;
- Створення декоративних панно.

7. Народна лялька

Національні традиції виготовлення ляльки, її призначення та роль в культово-обрядових діях.

Види ляльок за способом виготовлення та за призначенням.

Практична робота:

- Виготовлення народної ляльки різного призначення.
-

8. Творча робота

Перевірка знань вихованців зі створення малюнка, кольорознавства, стилізації, композиційних прийомів, побудови орнаменту.

Самостійний вибір теми та технології виготовлення.

Практична робота:

- Малювання ескізу;
- Створення технічного рисунка;
- Підбір матеріалу;
- Виготовлення та оформлення виробу.

9. Індивідуальна робота

Індивідуальні заняття з вдосконалення вмінь та навичок виконання творів декоративно-прикладного мистецтва.

10. Екскурсії, конкурси, свята, виставки

Екскурсії для ознайомлення з природою, історією і культурою рідного краю.

Відвідування краєзнавчих, природничих, історичних, літературних та художніх музеїв рідного краю.

Відвідування виставок дитячих робіт.

Відвідування виставок робіт майстрів народної творчості.

Відвідування художніх виставок.

Підготовка та проведення виставок робіт вихованців студії (аналіз і відбір учнівських робіт, їхнє оформлення, монтаж експозиції, урочисте відкриття виставок).

11. Підсумкове заняття

Підведення підсумків роботи гуртка за рік. Виставка кращих учнівських робіт. Відзначення гуртківців. Завдання на літо.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Учні повинні знати:

- Історію та особливості українських народних промислів, географію їх поширення
- Українські народні звичаї та традиції
- Основні кольори та їх особливості;
- Прийоми розташування предметів на площині;

- Способи передавання будови, пропорцій, форми, об'єму предметів;
- Правила виконання художніх робіт із різних матеріалів;
- Закони композиції;
- Орнамент та його різновиди;
- Способи збільшення та зменшення малюнку;
- Способи перенесення малюнку на виріб;
- Інструментарій, який використовується при роботі.

Учні повинні вміти:

- Готувати та прибирати своє робоче місце;
- Розрізняти особливості та регіональні ознаки, притаманні різним технікам виконання виробів народного мистецтва;
- Правильно використовувати спеціальну термінологію;
- Виконувати ескізи власних виробів;
- Правильно добирати кольорову гамму;
- Використовувати в роботі основні закони композиції;
- Користуватися законами лінійної перспективи;
- Володіти різними видами розпису;
- Працювати з різними матеріалами;
- Естетично оформлювати виріб;
- Користуватися кресленнями, виготовляти шаблони;
- Самостійно виготовляти нескладні вироби в різних техніках;
- Вміти правильно користуватися інструментами, які потрібні в роботі;
- Дотримуватися в роботі правил техніки безпеки.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. *Бобита М.* Рукоделие: Умелые руки. – Харьков, Ростов-на-Дону, 1997
2. *Газарян С.С.* Прекрасное – своими руками. – М., 1980
3. *Ганжа П.О.* Таємниці українського ремесла. - К., Мистецтво, 1996.

4. *Гура Л.П., Жоголь Л.Є., Ісупова Н.М.* та ін. Прикрась свій дім. – Київ, 1988.
5. *Зелінська В.Н.* Курс женских рукоделий. – Киев, 1996
6. Искусство батика – МАСТ : Астрель, 2003
7. *Маслова Е.В.* Батик в интерьере – Ростов-на-Дону, : Фенікс, 2005
8. Мозаїка. Випалювання. Розпис. Підручник. – Львів, : Світ , 1996
9. *Нечуй-Левицький І.* Світогляд українського народу/ Ескіз української міфології/. – К,.:АТ «Обереги», 1992
10. *Новикова Н.В., Базулина Л.В.* 100 поделок из кожи. – Ярославль, 1999
11. Основы художественного ремесла: практ. Пособие для руководителей школ, кружков/ В.А. – М.: Просвещение, 1979
12. Прекрасное – своїми руками/ Сост. С.С.Газарян – М.: Дет. Лит., 1980
13. Прикрась свій дім/ Гура Л.П. та ін.- К.: Техніка, 1988
14. Роспись по шелку – // Валентина, 1995 – вып №1
15. *Рудакова Н.* Уроки бабушки Куми. – М., 1995
16. Справочник народные ремесла. Энциклопедия умельца. – Сімферополь.: «Бізнес - информ», 2005.
17. *Тимків Б.М., Кавас К.М.,* Виготовлення художніх виробів з дерева Ч.
18. *Федотов Г.Я.* Дарите людям красоту. – М., 1985
19. *Федотов Г.Я.* Школа ремесла. Глина и керамика – М., 2005
20. *Хворостухина С.А.* Работа со стеклом. – М., 2004

ОРИЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ
РОБОТИ ГУРТКА

Основне обладнання	Кількість
--------------------	-----------

Інструменти	
Контрольно-вимірювальні інструменти	
Прилади та пристосування	
Матеріали	
Обладнання	
Література та періодичні видання	
